DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).36
УДК: 796.071.42.065.4

Устіловський Р. В.,
викладач кафедри вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності НГУ Київського інституту, Національної гвардії України, м. Київ
https://orcid.org/0009-0001-4255-076X
Кривич В. В.,
викладач кафедри вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності НГУ Київського інституту Національної гвардії України, м. Київ
https://orcid.org/0009-0002-5154-625X
Анацький Р. В.,
старший викладач кафедри фізичної підготовки та спорту Національної академії Національної гвардії України, м. Харків
https://orcid.org/0000-0002-5662-9903
Томіч Л. М.,
кандидат медичних наук, доцент, завідувачка кафедри фізичного виховання та здоров'я Київського національного університету технологій та дизайну
https://orcid.org/0000-0002-9038-9077
Каплюк Д. Д.,
старший викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, м. Київ
https://orcid.org/0009-0004-1187-1511
Гром Т. В.,
викладач кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, м. Київ
https://orcid.org/0000-0001-8625-1588
Мазур В. Й.,
викладач кафедри спорту і спортивних ігор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський
https://orcid.org/0000-0001-8261-7896

СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНСТРУКТОРІВ З ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ І СПОРТУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Відповідно до результатів моніторингу науково-методичної літератури доцільно констатувати, що актуальним питанням організації системи професійної освіти майбутніх інструкторів з фізичної підготовки і спорту для потреб інституцій сектору безпеки і оборони України (із урахуванням наявного бойового досвіду) присвячено недостатню кількість наукових праць.

В процесі дослідно-аналітичної роботи використані наступні методи дослідження: ідеалізації, формалізації, аксіоматичні, історичні і логічні, сходження від конкретного. Крім цього під час теоретичного дослідження використано досвід бойових дій та особистий досвід організації системи підготовки кадрів для потреб інституцій сектору безпеки і оборони України.

В результаті теоретичного дослідження нами визначені сутнісні характеристики формування готовності майбутніх інструкторів з фізичної підготовки і спорту (на прикладі військовослужбовців Національної гвардії України) до професійної діяльності. Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають визначення: критеріїв, показників та рівнів формування готовності майбутніх інструкторів з фізичної підготовки і спорту до професійної діяльності.

Ключові слова: *готовність, військовослужбовці, інструктори, програма, професійна діяльність, професійний стандарт, спеціальна фізична підготовка, фізична підготовка*

Ustilovskyi Roman, Kryvych Vitalii, Anatskyi Ruslan, Tomich Liliia, Kapliuk Dmytro, Grom Tetiana, Mazur Vasyl. Content and Structure of Formation of Readiness of Future Physical Training and Sports Instructors for Professional activity. *Today's realities require high professional training from servicemen of institutions of the security and defense sector of Ukraine (SDSU). This is achieved by a balanced and step-by-step organization of the training system for representatives of the studied category. The leading link in the training of military personnel of various categories is played by instructors, who are carriers of the necessary theoretical knowledge and practical skills. In addition, the instructors for the types of professional training*

are carriers of combat experience, which significantly increases the quality of training of military personnel of various categories. In the context of theoretical research, it is appropriate to highlight that in the military units of the NGU, practical classes in physical and special physical training are in the vast majority provided by full-time instructors in physical training and sports (PTS). In view of the above, the importance of individual methodical and practical preparation of the representatives of the studied category in the direction of their organization of forms of physical training is monitored. According to the results of the monitoring of the scientific literature, it is appropriate to state that insufficient number of scientific works are devoted to the urgent issue of organizing the system of professional education of future instructors in PTS for the needs of the institutions of the SDSU.

Research methods: idealization, formalization, axiomatic, historical and logical, descent from concrete. As a result of the research, we determined the essential characteristics of the formation of the readiness of future instructors in PTS for professional activity.

Keywords: *readiness, military personnel, instructors, program, professional activity, professional standard, special physical training, physical training*

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Реалії сьогодення потребують від військовослужбовців інституцій сектору безпеки і оборони України високої професійної підготовленості. Це досягається збалансованою та поетапною організацією системи навчання представників досліджуваної категорії. Провідну ланку у навчанні військовослужбовців різних категорій інституцій сектору безпеки і оборони України (СБОУ) відіграють інструктори, які є носіями необхідних за напрямками теоретичних знань та практичних навичок. Крім цього, інструктори (за видами професійної підготовки) є носіями бойового досвіду, що значним чином підвищує якість підготовки військовослужбовців різних категорій інституцій СБОУ.

У свою чергу, важливим є організація різнопланової та ефективної підготовки майбутніх інструкторів з фізичної підготовки і спорту, які в подальшому у відповідності до своїх посадових обов'язків будуть фізично готувати військовослужбовців різних категорій (вікових груп) до виконання завдань за призначенням. Необхідно підкреслити, що система індивідуальної (професійної) підготовки в Національній гвардії України передбачає опанування військовослужбовцями різних предметів бойової та спеціальної підготовки, основу яких складають: фізична підготовка, вогнева підготовка, тактична підготовка тощо.

У відповідності до відомчих керівних документів Національної гвардії України [10, с.5] фізична підготовка має забезпечувати необхідний рівень готовності військовослужбовців різних категорій (вікових груп) до виконання завдань за призначенням. Крім цього, фізична підготовка проводиться із урахуванням особливостей службово-бойової діяльності військових частин Національної гвардії України (НГУ) і має спеціальну спрямованість.

У розрізі теоретичного дослідження доцільно виділити, що у військових частинах НГУ практичні заняття з фізичної та спеціальної фізичної підготовки (проведення форм фізичної підготовки) у переважній більшості забезпечується штатними інструкторами з фізичної підготовки і спорту. З огляду на вище викладене, прослідковується важливість індивідуальної методичної та практичної підготовленості представників досліджуваної категорії у напрямі організації ними форм фізичної підготовки.

Підготовка (перепідготовка та підвищення кваліфікації) інструкторів з фізичної підготовки і спорту (ФПС) для потреб НГУ здійснюється відповідно до законодавства України [11] у навчальних військових частинах НГУ, а в окремих випадках у вищих військових навчальних закладах інституцій СБОУ.

Сучасний етап реформування системи професійної підготовки військовослужбовців інституцій СБОУ до стандартів НАТО передбачає внесення змін до існуючих програм підготовки інструкторів ФПС (інструкторів за напрямками військової служби), що у майбутньому забезпечить всебічний фізичний та гармонійний розвиток військовослужбовців різних категорій та вікових груп. Це сприятиме якісному виконанню ними завдань за призначенням, що в реаліях сьогодення є першочерговим важливим практичним завданням та актуальним напрямком подальшої наукової розвідки.

Дослідження виконано відповідно до п**ланів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт** кафедр: вогневої та спеціальної підготовки факультету СБД НГУ Київського інституту Національної гвардії України; фізичної підготовки та спорту Національної академії Національної гвардії України, а також профільних кафедр вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти; закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання які здійснюють підготовку офіцерів запасу для інституцій СБОУ) відповідно до договорів про міжкафедральну співпрацю (ініціативний науковий проєкт «SPT Instructor, 2022-2025).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В процесі моніторингу науково-методичної та спеціальної літератури (перший етап) нашу увагу привернули наукові праці: В. Селюкова [1], М. Корчагіна [2], Л. Дрок [3], Ф. Попова, О. Марченка [4] та інших учених і практиків (В. Гончара, О. Лагодинського, Ю. Самсонова, Я. Павлова, Н. Шабатіної) – у яких висвітлені актуальні питання організації системи професійної освіти молодших командирів та інструкторів (за напрямками) для потреб інституцій СБОУ. Окремі наукові концепції перелічених вище учених та практиків можливо впровадити у зміст усучасненої програми підготовки інструкторів ФПС НГУ (інших інституцій СБОУ).

Не менш цікавими, виконаними на високому науково-методичному рівні є напрацювання учених: В. Шемчука [5], А. Демківа, О. Лойка [6], В. Швеця, Ю. Павлова, І. Боднар [7], Т. Духа, Ю. Павлової [8], О. Ярмака, В. Чепурного [9] та інших фахівців обраного напряму наукової розвідки (Г. Грибана, Д. Грищенка, О. Петрачкова, Г. Сухоради, Ю. Фіногенова, О. Хацаюка), у яких розкриваються актуальні питання організації системи професійної освіти інструкторів з ФПС для потреб інституцій СБОУ.

Беручи до уваги результати аналізу останніх досліджень та публікацій, доцільно констатувати, що актуальним питанням організації системи професійної освіти майбутніх інструкторів з ФПС для потреб інституцій СБОУ із урахуванням

наявного бойового досвіду присвячено недостатню кількість наукових праць. Це підкреслює актуальність, своєчасність та практичну складову обраного напряму наукової розвідки.

Мета статті. Головною метою дослідження є визначення сутнісних характеристик формування готовності майбутніх інструкторів з фізичної підготовки і спорту (на прикладі військовослужбовців Національної гвардії України) до професійної діяльності.

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити наступні завдання:

1) провести аналіз науково-методичної літератури у напрямі організації системи професійної освіти молодших командирів та інструкторів (за напрямками) для потреб інституцій СБОУ;

2) здійснити аналіз спеціальної та довідкової літератури у напрямі організації системи професійної освіти інструкторів з фізичної підготовки і спорту для потреб інституцій СБОУ (НГУ).

Методи дослідження: ідеалізації, формалізації, аксіоматичні, історичні і логічні, сходження від конкретного. Крім цього у процесі дослідно-аналітичної роботи членами науково-дослідної групи використано власний досвід організації системи підготовки фахівців фізичної підготовки для потреб інституцій СБОУ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для досягнення мети та вирішення поставлених перед нами завдань (згідно плану ініціативного наукового проєкту «SPT Instructor») на початку дослідження було створено науково-дослідну групу (НДГ) із чітким розподілом функцій та повноважень у складі:

О. Хацаюк, Р. Устіловський (загальне керівництво проєктом, методологія, адміністрування проєкту, затвердження робочих матеріалів, затвердження робочої гіпотези);

В. Кривич, Р. Анацький, Л. Томіч (аналітика, науково-методичне забезпечення, обробка статистичних даних);

Д. Каплюк, Т. Гром, В. Мазур (концептуалізація, фінансування, дослідження, програмне забезпечення, керівництво проєктом, систематизація експериментальних даних, дослідження, методологія).

Уточнення та актуалізація визначення зазначеного виду «готовності» передбачало здійснення членами НДГ аналізу актуальних науково-методичних та довідкових праць. В процесі дослідно-аналітичної роботи (другий етап теоретичного дослідження) нашу увагу привернули наукові праці учених: R. Anatskyi, O. Kolomiitseva, R. Liubchich [12], С. Марченкова [13], Р. Любчича [14], O. Khatsaiuk, M. Medvid, B. Maksymchuk, O. Kurok [15] та інших фахівців обраного напряму дослідження (В. Клименка, А. Лимана, О. Петрачкова, О. Самойленко, В. Шемчука, В. Ягупова), у яких розкриваються особливості організації наукових досліджень з проблем удосконалення системи фізичної підготовки військовослужбовців інституцій СБОУ. Аналізуючи якісні характеристики наукових концепцій учених та практиків доцільним є подальший розгляд сутнісних характеристик готовності майбутніх інструкторів з ФПС.

Відповідно до словника української мови [16] – «інструктор: працівник якої-небудь установи, що контролює діяльність підлеглих йому органів і осіб, інструктує, як правильно організувати працю; фахівець, що навчає якої-небудь спеціальності, справи». Необхідно виділити, що підго-товка майбутніх інструкторів з ФПС для потреб НГУ здійснюється із урахуванням специфіки відповідної інституції. У свою чергу, відповідно до наукових поглядів І. Гавриша [17], згаданий вище термін «взаємопов'язаний із фаховою освітою та ґрунтується на концепції безперервного навчання; підготовка до обраної професії розглядається як процес формування готовності до неї, а готовність – є результатом відповідної професійної підготовки». Таким чином, професійна підготовка військовослужбовців НГУ (представників інституцій СБОУ) є системою виховання та навчання, що забезпечує формування ключових компетентностей, які необхідні для відповідної військово-професійної діяльності, з метою здобуття відповідної кваліфікації за конкретною військово-обліковою спеціальністю.

Аналітичний огляд перелічених вище наукових праць дозволяє нам усвідомити сутність професійних компетентностей військовослужбовців досліджуваної категорій, як особистісного утворення. Необхідно підкреслити, що це специфічне (військово-прикладне) «утворення» відіграє важливу роль під час організації ними форм фізичної підготовки, як в мирний, так і у військовий час. Таким чином, основними домінуючими складниками організації ефективної системи фізичної та спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців різних категорій у військових частинах інструкторами з ФПС є раціональне поєднання теоретичної та практичної складової. Це забезпечує готовність представників досліджуваної категорії до виконання завдань за призначенням у різних умовах службово-бойової діяльності. Отже, сутність поняття «готовність» у розрізі майбутнього емпіричного дослідження трактується нами як – «довершеність, досконалість, всебічна підготовленість, готовність до дії в розрізі здобутої військово-облікової спеціальності.

Важливим є той факт, що з цим визначенням згодні учені (практики): Д. Грищенко, П. Рибалко, С. Лещеня, В. Шемчук, О. Ярещенко. У свою чергу, на думку І. Білодіда «готовий – це той, хто зробив необхідне приготування до чого-небудь; перебуває в стані, наближеному до чого-небудь; заздалегідь продуманий, складений, підготовлений; набув досвіду, уже склався, досяг високої майстерності» [18]. У розрізі теоретичного дослідження необхідно виділити також наукові праці учених: В. Аніщенка, О. Данильченка, Г. Бондарєва, В. Клименка, О. Шабаліна – у яких на високому науково-методичному рівні розкриваються актуальні питання формування готовності індивіда до військово-професійної діяльності.

Сучасна педагогічна наука відокремлює низку ефективних підходів, які дозволяють вирішувати проблеми готовності особистості до професійної діяльності, а саме:

- креативний (О. Акімов, Т. Гармаш, Т. Гужанова, В. Костюкова, Р. Михайлишин, І. Коновальчук, Т. Лисак, С. Шандрук, Н. Школяр) – готовність до професійної діяльності означає прагнення індивіда до творчості (професійна майстерність розглядається як різновид творчості);

- персоналістичний (К. Дермельова, О. Кокун, С. Кучеренко, М. Лазарєв, О. Пєхота, Т. Потапчук, І. Поляков, Г. Руда, Л. Семенець, Т. Чопик) – готовність до професійної діяльності особистості відображається через низку встановлених вимог до конкретного фахівця, а також через сукупність його професійних компетентностей;

- культурологічний (Г. Васянович, Л. Ковальчук, Е. Муртазієв, І. Ніколаєску, Л. Руденко, Н. Школяр) – готовність індивіда до професійної діяльності розкривається через рівень сформованості професійної культури;

- змішаний (В. Біскуп, Л. Засєкіна, В. Зливков, В. Клименко, О. Кокун, О. Філь) – поєднання різноманітних педагогічних практик або підходів.

Надалі, увагу членів НДГ привернули своєрідні тлумачення поняття «готовність особистості до професійної діяльності» (табл. 1).

Таблиця 1

Готовність особистості до професійної діяльності

№ з/п	Автор	Визначення «готовність особистості до професійної діяльності»
1.	А. Бевз	«певний ступінь відповідності змісту і стану психіки, фізичного здоров'я, якостей вимогам діяльності»
2.	І. Галущак	«конструюванні змісту підготовки на принципах цілісності і системності та необхідності врахування особливостей майбутньої професійної діяльності економіста в ході відбору структури і змісту підготовки»
3.	А. Демченко	«цілісне особистісне динамічне утворення, набуте в результаті спеціального навчання, що включає у свою структуру взаємопов'язані елементи – науково-теоретичний, практичний і психологічний»
4.	І. Заблоцька	«характеристика особистості, що є комплексним відображенням цілого ряду індивідуальних і професійних якостей, необхідних для успішної трудової діяльності»
5.	Л. Карамушка	«комплекс взаємопов'язаних і взаємообумовлених психологічних якостей, які забезпечують ефективність професійної діяльності»
6.	Г. Кловак	«фахова компетентність, яку характеризують сукупність взаємопов'язаних сутнісних орієнтацій відповідних знань, умінь
продовження таблиці 1		
		і навичок»
7.	Г. Коджаспірова	«складна динамічна система, що містить інтелектуальні, емоційні, вольові, мотиваційні сторони психіки»
8.	А. Кондрашова	«інтегральне поняття, що характеризується складною, динамічною структурою взаємопов'язаних особистісних компонентів – професійною спрямованістю, здатністю до самооцінки праці, потреби у професійному зростанні»
9.	М. Котик	«стійкі якості індивіда і ситуативного фактору трудового завдання»
10.	Л. Кузнецов	«цілісний прояв особистості, що включає знання предмету, методів роботи, професійну майстерність, комунікативні вміння, високу суспільно-політичну спрямованість, загальні та спеціальні здібності, тощо»
11.	С. Кучеренко, Н. Кучеренко	«професійно-значущі характеристики (вміння і якості) фахівця необхідні йому для виконання професійних завдань»
12.	С. Максименко, О. Пелех	«цілеспрямований прояв особистості, який включає погляди, переконання, знання, звички, уміння, ставлення, мотиви, вольові та інтелектуальні якості, почуття установки; її становлення відбувається впродовж моральної, психологічної, професійної та фізичної підготовки і є результатом усебічного особистісного розвитку особистості з урахуванням вимог, обумовлених особливостями професії»
13.	Н. Мілорадова, Н. Пашко	«комплекс професійних знань, умінь і навичок; обов'язкові риси особистості, які мають бути у працівника: мотивація, розвинуті аналітичні здібності, вміння діяти та виконувати завдання відповідно до специфіки професійної діяльності, готовність до змін, стресостійкість, цілеспрямованість, висока організованість і послідовність, ініціативність»
14.	Г. Нєпєіна	«якість особистості, в якій виражено її прихильність до здійснення діяльності, а також ступінь засвоєння нею елементів, відповідного соціального досвіду і здатність використовувати цей досвід у професійній діяльності; готовність може являти собою наведену єдність елементів – мотиваційна готовність, теоретична готовність, практична готовність»
15.	Ю. Панімаш	«інтегроване особистісне утворення, яке є результатом професійної підготовки та виявляється у ступені сформованості знань, умінь, навичок, мотивів і цінностей курсантів, їх управлінських якостей (організаційних, лідерських, комунікативних, соціально значущих), що обумовлюють швидку адаптацію до виконання службових обов'язків у надзвичайних ситуаціях та успішну професійну діяльність пожежно-рятувальних підрозділів»
16.	Б. Сосновський	«ієрархізованої системи професійно важливих якостей і властивостей особистості, необхідних і психологічно достатніх для ефективної професійної діяльності»

Аналізуючи інформацію надану у табл. 1, доцільно констатувати, що професійна діяльність майбутніх інструкторів ФПС у порівнянні із іншими видами професійної діяльності представників різних груп населення має свої відмінні особливості. Таким чином, доречним є застосування поняття «фізична готовність майбутніх інструкторів з фізичної підготовки і спорту».

Крім цього, низкою учених (М. Корчагіним [2], Ф. Поповим, О. Марченком [4], А. Демківим, О. Лойком [6] та інш.) зосереджується увага на фізичній готовності військовослужбовців інституцій СБОУ до професійної діяльності, однак не в повній мірі розкриваються необхідні дієві засоби, форми, методи, організаційно педагогічні умови (технічні засоби навчання, сучасний науковий інструментарій, педагогічні технології тощо) для її досягнення, що підкреслює своєчасність та актуальність обраного напряму наукової розвідки.

Необхідно підкреслити, що в складному та динамічному процесі формування готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності актуалізації набирає науково-обґрунтований педагогічний вплив (О. Антонова, Г. Дегтярьова, В. Кремень, В. Молодченко, В. Шемчук, В. Фрицюк, В. Чайка, В. Ягупов та інш.). Заслуговує уваги і той факт, що готовність індивіда до професійної діяльності може бути сформована за умов обґрунтованого і структурованого уявлення про сутнісні характеристики майбутньої професійної діяльності, а її якості (набуті ключові компетентності) будуть відповідати її основним вимогам (О. Березюк, І. Бех, К. Дмитренко, О. Іонова, М. Євтух, С. Кубіцький, П. Романова, В. Уліч, А. Ярошенко та інш.).

Таким чином, членами НДГ пропонується наступне визначення «фізична готовність майбутніх інструкторів з фізичної підготовки і спорту» – індивідуальне утворення, яке формується шляхом цілеспрямованого, збалансованого і науково-обґрунтованого педагогічного впливу на формування у військовослужбовця (майбутнього інструктора фізичної підготовки і спорту) готовності до: захисту суверенітету та конституційного устрою України; зразкового виконання посадових обов'язків (згідно «Професійного стандарту») та завдань за призначенням (у різних умовах службово-бойової діяльності), які вимагають високого рівня фізичного і інтелектуального розвитку індивіда (військовослужбовця) та забезпечує поєднання ним знань: про зміст та структуру майбутньої військово-професійної діяльності; форми і методи організації фізичної підготовки в підрозділах НГУ (інституціях СБОУ), а також вимог цієї діяльності до рівня теоретичних знань, методичної та фізичної підготовленості військовослужбовців різних категорій та вікових груп, індивідуального рівня фізичного розвитку, теоретичної і практичної підготовленості (з організації форм фізичної підготовки), сформованих компетентностей майбутньої військово-професійної діяльності зі сформованими та усвідомленими ним в процесі розвитку можливостями та потребами.

Моніторинг низки наукових праць (М. Корчагін [2], Ф. Попов, О. Марченко [4], В. Швець, Ю. Павлова, І. Боднар [7], R. Anatskyi, O. Kolomiitseva, R. Liubchich [12], Р. Любчич [13], O. Khatsaiuk, M. Medvid, B. Maksymchuk, O. Kurok [14] та інш.) – дозволяє нам виділити у її структурі ряд компонентів, які є спільними, а саме:

- мотиваційний (усвідомлення обсягу, ризиків та важливості майбутньої військово-професійної діяльності, об'єктивне самооцінювання своїх можливостей під час організації форм фізичної підготовки із військовослужбовцями різних категорій і вікових груп);
- професійно-прикладний (забезпечення розвитку теоретичних знань та практичних навичок в організації форм фізичної підготовки із військовослужбовцями різних категорій та вікових груп; підтримання високого рівня індивідуальної фізичної (спеціальної фізичної) підготовленості; підвищення рівня професійної підготовленості з предметів бойової підготовки);
- стресостійкий (формування високої психофізичної готовності до виконання службових обов'язків);
- функціональний (формування практичної підготовленості в організації високоінтенсивних фізичних тренувань із використанням сучасних педагогічних технологій; розвиток та удосконалення основних фізичних якостей та військово-прикладних навичок; формування психофізичної готовності до дій в екстремальних умовах службово-бойової діяльності).

З огляду на вище викладене доцільно констатувати, що поставлені перед нами завдання виконанні, а головну мету – досягнуто.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. На підставі проведеного теоретико-методологічного аналізу з даної проблематики, визначені сутнісні характеристики готовності майбутніх інструкторів з фізичної підготовки і спорту до професійної діяльності – індивідуальне утворення, яке формується шляхом цілеспрямованого, збалансованого і науково-обґрунтованого педагогічного впливу на формування у військовослужбовця (майбутнього інструктора фізичної підготовки і спорту) готовності до: захисту суверенітету та конституційного устрою України; зразкового виконання посадових обов'язків (згідно «Професійного стандарту») та завдань за призначенням (у різних умовах службово-бойової діяльності), які вимагають високого рівня фізичного і інтелектуального розвитку індивіда (військовослужбовця) та забезпечує поєднання ним знань: про зміст та структуру майбутньої військово-професійної діяльності; форми і методи організації фізичної підготовки в підрозділах НГУ (інституціях СБОУ), а також вимог цієї діяльності до рівня теоретичних знань, методичної та фізичної підготовленості військовослужбовців різних категорій та вікових груп, індивідуального рівня фізичного розвитку, теоретичної і практичної підготовленості (з організації форм фізичної підготовки), сформованих компетентностей майбутньої військово-професійної діяльності зі сформованими та усвідомленими ним в процесі розвитку можливостями та потребами.

Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають визначення: критеріїв, показників та рівнів формування готовності майбутніх інструкторів з фізичної підготовки і спорту до професійної діяльності.

Література

1. Селюков В.С. Адміністративно-правові засади кінологічного забезпечення правоохоронної діяльності в Україні: автореф. дис. … докт. юрид. наук : 12.00.07. Суми, 2020. 46 с.

2. Корчагін М.В. Оптимізація спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців-операторів повітряних сил у циклі бойового чергування: автореф. дис.…канд. наук з фіз.вих. і спорту : 24.00.02. Дніпро, 2018. 20 с.

3. Дрок Л.В. Комплектування офіцерським складом Збройних Сил України (1991–2016 рр.): історико статистичний аналіз: автореф. дис. … канд. іст. наук : 20.02.22. Київ, 2021. 20 с.

4. Попов Ф.І., Марченко О.Г. Модель фізичної підготовки льотчиків-інструкторів. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України (тези VI Міжнар. наук.-практ. конф.)*. 2022. № 6. С. 262-264. https://dspace.univd.edu.ua/items/e8e8541b-80eb-40fa-9ae6-c930f13810e9

5. Шемчук В.А. Теоретичний аспект моделювання системи організації забезпечення фізичної підготовки та спорту в секторі безпеки й оборони України. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. Т. 4, № 70. С. 54-60. https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-4.10

6. Демків А.С., Лойко О.М. Етапи формування спеціалістів з фізичної підготовки для армії. *Молода спортивна наука України*. 2012. Т. 4, № 16. С. 28-34.

7. Швець В.Л., Павлова Ю.О., Боднар І.Р. Фахова компетентність інструкторів фізичної підготовки і спорту органів внутрішніх справ. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2021. Т. 6, № 3 (31). С. 366-373. https://doi.org/10.26693/jmbs06.03.366

8. Швець В., Дух Т., Павлова Ю. Оцінювання важливості фізичних якостей у військовій фізичній підготовці військовослужбовців. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2023. № 10 (170). С. 157-161. https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.10(170).33

9. Ярмак О., Чепурний В. Аналіз програм фізичної підготовки майбутніх офіцерів країн-членів НАТО. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2024. № 1 (173). С. 177-182. https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.1(173).39

10. Лещеня С., Орленко І., Мелешко А., Забродський С. «Інструкція з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України» : *МВСУ*. 2014 (№ 592 зі змінами від 22.07.2019). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1375-14#Text (дата звернення: 20.03.2024).

11. Професійний стандарт «Інструктор з фізичної підготовки і спорту (військова служба)» : *КНГУ*. 2023 (№ 288 від 21.04.2023). URL: https://register.nqa.gov.ua/profstandart/instruktor-z-fizicnoi-pidgotovki-i-sportu-vijskova-sluzba (дата звернення: 20.03.2024).

12. Anatskyi R. V., Kolomiitseva O. E., Liubchich R. E. The program of Physical Training of servicemen to a qualification examination on the right to wear the "Beret with honors". *Physical education of students*. 2018. 22 (6). С. 285 – 291. URL: https://sportedu.org.ua/index.php/PES/article/view/721/453 (Last accessed: 02.01.2024).

13. Марченков С.М. Формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх офіцерів у процесі фахової підготовки: автореф. дис. … канд. пед. наук : 13.00.04. Житомир, 2021. 23 с.

14. Любчич Р.І. Формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки: дис. … доктора філософії : 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Харків, 2023. 424 с.

15. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, 13 (2), 457 – 475. https://doi.org/10.18662/ rrem/13.2/431.

16. Портал української мови та культури «Словник UA» : *Інститут Мовознавства імені О.О. Потебні.* 2024. URL:
https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80 (дата звернення: 20.03.2024).

17. Гавриш І.В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності: автореф. дис. … д-ра. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2006. 542 с.

18. Білодід І.К. Словник української мови : словник (Т. 2). Київ : Інститут мовознавства, 2021. 148 с.

References

1. Seliukov, V.S. (2020). Administratyvno-pravovi zasady kinolohichnoho zabezpechennia pravookhoronnoi diialnosti v Ukraini [Administrative and legal principles of canine support of law enforcement activities in Ukraine]. *avtoref. dys. … dokt. yuryd. nauk* : 12.00.07. S., 46 p.

2. Korchahin, M.V. (2018). Optymizatsiia spetsialnoi fizychnoi pidhotovky viiskovosluzhbovtsiv-operatoriv povitrianykh syl u tsykli boiovoho cherhuvannia [Optimization of special physical training of servicemen-operators of the air forces in the cycle of combat duty]. *avtoref. dys….kand. nauk z fiz.vykh. i sportu* : 24.00.02. S., 20 p.

3. Drok, L.V. (2021). Komplektuvannia ofitserskym skladom Zbroinykh Syl Ukrainy (1991-2016 rr.) [Staffing of the Armed Forces of Ukraine, 1991-2016]. *avtoref. dys. … kand. ist. nauk* : 20.02.22. S., 20 p.

4. Popov, F.I., Marchenko, O.H. (2022). Model fizychnoi pidhotovky lotchykiv-instruktoriv [Model of physical training of instructor pilots]. *Suchasni tendentsii ta perspektyvy rozvytku fizychnoi pidhotovky ta sportu Zbroinykh Syl Ukrainy, pravookhoronnykh orhaniv, riatuvalnykh ta inshykh spetsialnykh sluzhb na shliakhu yevroatlantychnoi intehratsii Ukrainy (tezy VI Mizhnar. nauk.-prakt. konf.)*. Kh., № 6. P. 262-264. DOI: https://dspace.univd.edu.ua/items/e8e8541b-80eb-40fa-9ae6-c930f13810e9

5. Shemchuk, V.A. (2020). Teoretychnyi aspekt modeliuvannia systemy orhanizatsii zabezpechennia fizychnoi pidhotovky ta sportu v sektori bezpeky y oborony Ukrainy [The theoretical aspect of modeling the system of physical training and sports in the security and defense sector of Ukraine]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. Z., T. 4, № 70. P. 54-60. DOI: https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-4.10

6. Demkiv, A.S., Loiko, O.M. (2012). Etapy formuvannia spetsialistiv z fizychnoi pidhotovky dlia armii [Stages of formation of specialists in physical training for the army]. *Moloda sportyvna nauka Ukrainy*. L., T. 4, № 16. P. 28-34. DOI: https://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/msnu/issue/archive

7. Shvets, V.L., Pavlova, Yu.O. & Bodnar, I.R. (2021). Fakhova kompetentnist instruktoriv fizychnoi pidhotovky i sportu orhaniv vnutrishnikh sprav [Professional competence of physical training and sports instructors of internal affairs bodies]. *Ukrainskyi zhurnal medytsyny, biolohii ta sportu*. K., T. 6, № 3 (31). P. 366-373. DOI: https://doi.org/ 10.26693/jmbs06.03.366

8. Shvets, V., Dukh, T. & Pavlova, Yu. (2023). Otsiniuvannia vazhlyvosti fizychnykh yakostei u viiskovii fizychnii pidhotovtsi viiskovosluzhbovtsiv [Assessment of the importance of physical qualities in the military physical training of servicemen]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. K., № 10 (170). P. 157-161. DOI: https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.10(170).33

9. Yarmak, O., Chepurnyi, V. (2024). Analiz prohram fizychnoi pidhotovky maibutnikh ofitseriv krain-chleniv NATO [Analysis of physical training programs for future officers of NATO member countries]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova*. K., № 1 (173). P. 157-161. DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.1(173).39

10. Leshchenia, S., Orlenko, I., Meleshko, A., & Zabrodskyi, S. (2014). «Instruktsiia z orhanizatsii fizychnoi pidhotovky v Natsionalnii hvardii Ukrainy» [Instructions on the organization of physical training in the National Guard of Ukraine]. *Instruktsiia*. K., 194 p. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1375-14#Text

11. Profesiinyi standart «Instruktor z fizychnoi pidhotovky i sportu (viiskova sluzhba)» (2024). [Professional standard "Physical training and sports instructor (military service)"]. *Standart*. K. https://register.nqa.gov.ua/profsta-ndart/instruktor-z-fizicnoi-pidgotovki-i-sportu-vijskova-sluzba

12. Anatskyi, R. V., Kolomiitseva, O. E., Liubchich, R. E. The program of Physical Training of servicemen to a qualification examination on the right to wear the “Beret with honors”. *Physical education of students*. 2018. 22 (6). C. 285 – 291. URL: https://sportedu.org.ua/index.php/PES/article/view/721/453 (Last accessed: 02.01.2024).

13. Marchenkov, S.M. (2021). Formuvannia informatsiino-analitychnoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv u protsesi fakhovoi pidhotovky [Formation of informational and analytical competence of future officers in the process of professional training]. *autoref. thesis ... candidate ped. of science* : 13.00.04. Zh., 23 p.

14. Liubchych, R.I. (2023). Formuvannia fizychnoi hotovnosti maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy do sluzhbovo-boiovoi diialnosti v protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of the physical readiness of future officers of the National Guard of Ukraine for service and combat activities in the process of professional training]. *dys. … doktora filosofii* : 015 Profesiina osvita (za spetsializatsiiamy). Kh., 424 p.

15. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, 13 (2), 457 – 475. https://doi.org/10.18662/ rrem/13.2/431.

16. Portal ukrainskoi movy ta kultury «Slovnyk UA» (2024). [Portal of the Ukrainian language and culture "Dictionary UA"]. *Slovnyk*. K. https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D1%96%0

17. Havrysh, I.V. (2006). Teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti [Theoretical and methodological bases of formation of readiness of future teachers for innovative professional activity]. *dys. … d-ra. ped. nauk* : 13.00.04. Kh., 542 p.

18. Bilodid, I.K. (2021). Slovnyk ukrainskoi movy : slovnyk (T. 2) [Dictionary of the Ukrainian language: diction. (Vol. 2)]. *Dictionary*. K., 148 p.

DOI: https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).37
УДК: 796.01/8

Черноколенко А.В
Викладач кафедри боксу, боротьби та важкої атлетики
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту
ORCID iD – https://orcid.org/0000-0003-0503-773

РІВЕНЬ ТЕХНІЧНОЇ ТА ТЕХНІКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ДІВЧАТ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ БОКСОМ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті представлено дослідження з визначення рівня технічної та техніко-тактичної підготовленості юних спортсменок боксерів зі «школи боксу», прямих ударів та захисту від них. Оцінка підготовленості здійснювалася за контрольними тестами, які були визначені тренерами-викладачами з боксу та наведені у попередніх дослідженнях В.Г. Савченко, Н.Г. Долбишевої, А.В. Черноколенко, О.В. Шевченко (2022). Результати свідчать про «середній» рівень